

«MottakerNavn»

«Adresse»

«PostNr» «PostSted»

«Kontakt»

Trondheim, 30.08.2022

Deres ref.:
«REF»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/5285

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Vedtak i klagesak om skadefelling av ulv i deler av rovviltregion 5 - kommunene Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset og Alvdal

Vi viser til klager på Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak datert 15. juni 2022 om tillatelse til skadefelling ulv i deler av Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset og Alvdal kommuner.

Vedtaket er påklaget av Rovviltets Røst (RR) i brev datert 16. juni 2022, av Aktivt rovdryvern (ARV) i brev datert 17. juni 2022, og av NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) i brev datert 23. juni 2022.

Klagesaken er vurdert og oversendt til oss fra Statsforvalteren i Innlandet, 11. juli 2022.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak om tillatelse til skadefelling av ulv i deler av Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset og Alvdal, datert 15. juni 2022.

Vedtaket er fattet etter Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 3, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Kort om bakgrunn for saken

Grunnlaget for fellingstillatelsen var at det ble påvist aktivitet av en ulv sør for Bergset i Rendalen natt til den 15. juni. Statens naturoppsyn vurderte film/bilder fra observasjonen som en antatt sikker observasjon av ulv. Det var på dette tidspunkt sluppet et betydelig antall sau på utmarksbeite i det aktuelle området, samt at det var planer om videre slipp av beitedyr i området.

En ulv ble felt i medhold av tillatelsen i Rendalen kommune den 17. juni 2022.

Klagene

Rovviltets Røst (RR) påpeker i sin klage at ble gitt tillatelse til skadefelling selv om det ikke var dokumenterte skader i området. Det vises også til at genetisk status er uavklart for individet og at dette må avklares før det gis fellingstillatelse. RR legger til grunn at ulven er på vandring og ser det som sannsynlig at ulven vil fortsette sin vandring og at ulven bør gis mulighet til å kunne vandre videre inn i ulvesonene eller til Sverige. Det vises til at felling av ulv kun skal tillates

dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning. RR mener det er uansvarlig å gi tillatelse til bruk av løs på drevet halsende hund i yngletiden til en rekke viltlevende arter. RR anmoder om at fellingsvedtaket oppheves.

Aktivt rovdyrvern (ARV) er i sin klage kritiske til behandlingen av søknaden. Det at det både er søkt muntlig og gitt tillatelse muntlig, mens ARV som klager må henvende seg skriftlig medfører etter ARVs syn at det ikke blir noen reell klagerett på vedtaket. Dette da tiltaket vil være utført før klagesaken behandles. ARV mener at potensialet for fremtidige skader på husdyr kan avverges med forebyggende tiltak, og at det finnes andre mulige tiltak enn felling. Det vises videre til at ulven kan være genetisk viktig, og at påvirkningen på bestandens overlevelse må vurderes nærmere. Det påpekes også at arten ulv er kritisk truet og fåtallig i Norge.

NOAH uttrykker stor bekymring over at det i det hele tatt tillates skadefelling av ulv som er en kritisk truet art på norsk rødliste. NOAH argumenterer for at vedtaket ikke er tilstrekkelig skademotivert, at andre tilfredsstillende løsninger ikke er tilstrekkelig vurdert og at tillatelsen må stanses inntil genetisk status til den aktuelle ulven er avklart. Videre ber NOAH om at vedtak om dispensasjon for bruk av løs på drevet halsende hund til fellingsforsøket omgjøres.

Det vises til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens merknader

Statsforvalteren i Innlandet (SFIN) har gitt sine vurderinger av klagepunktene ved oversendelse av saken. Det konkluderes med at det ikke er kommet frem nye momenter som etter SFINs vurdering gir grunn til å endre vedtaket og saken er av den grunn oversendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Det vises til Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak og oversendelsesbrev i sin helhet.

Miljødirektoratets vurderinger

Klagene er fremsatt innenfor klagefristen for vedtaket. Vi har ikke gått nærmere inn på vurderinger av klagerens rett til å klage over vedtaket, men tatt samtlige tre klager opp til behandling.

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og § 77 og rovviltforskriften § 9, jf. §§ 1 og 3. Direktoratet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i nml. §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i den skjønnsmessige vurderingen av saken. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak datert 15. juni 2022 samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevet datert 11. juli, og vi tiltrer i det vesentlige statsforvalteren sine vurderinger av saken.

Saksbehandling

Instruks om tidsfrister i saker knyttet til rovvilt (vedlagt), fastsatt av Miljøverndepartementet (nå KLD) 16. desember 2013, er styrende for behandling av saker som angår felling av rovvilt. Det å få gitt raske svar på søknader om skadefelling er fremhevet av Stortinget i rovviltforliket fra 2011 som er bakgrunnen for instruksen. Ved fastsettelsen av frister for besvarelse av søknader og klager knyttet til skadefelling har departementet blant annet tatt hensyn til at fristene må være reelle og etterlevbare, samtidig som hensynet til forsvarlig saksbehandling blir ivaretatt.

Flere av statsforvalterne har etablert en praksis der både søknader og svar på søknader om skadefelling av rovvilt kan gjøres per telefon, for så å bli fulgt opp skriftlig i etterkant. Det er vår vurdering at denne praksisen etterlever intensjonen i instruksen fra departementet, og bestillingen fra Stortinget. Vi ser dog poenget til ARV med at saken kan miste aktualitet, før en klagesak på en konkret tillatelse er avgjort. Men etter vår vurdering vil dette ofte være tilfelle uavhengig av om søknad og behandling skjer muntlig eller skriftlig. Det vil kunne være knapphet på tid i en akutt situasjon. Tillatelsene vil ofte være utløpt før klagefristen for vedtaket er utløpt. Og vi kan være enige i at klagesakene i mange tilfeller vil bli mer som en etterkontroll, enn en konkret vurdering av aktuell sak. Men en klageavgjørelse kan inneholde føringer som får betydning for etterfølgende praksis/tillatelser som gis på et senere tidspunkt. Høy grad av transparent forvaltning ved at alle forvaltningsaktører kan se både egne og andres vedtak og klageavgjørelser på miljøvedtaksregisteret, slik at underliggende organ har innsyn i saker som er like eller tilnærmet like den aktuelle saken, tilsier likevel etter vår vurdering at dagens forvaltning er forsvarlig. Statistisk er det relativt sjelden at vedtak vedrørende skadefelling som er fattet av statsforvalterne (både tillatelser og avslag) blir omgjort av Miljødirektoratet.

Det er hos Miljødirektoratet til tider et høyt antall innkommende saker, noe som medfører at vi i enkelte perioder må forta prioriteringer, og vurdere hvilke saker som haster mest. Prioriteringene vi må gjøre kan medføre at vi ikke overholder de kravene til saksbehandlingstid, som er satt i den vedlagte instruksen. I de tilfeller der saken mister sin aktualitet i påvente av behandling, vil det kunne ta tid før svar foreligger. Vi ber om forståelse for dette.

Skadepotensial

Områdene der det ble registrert ulv 15. juni 2022 er utenfor ulvesonen, og i henhold til prinsippet om differensiert forvaltning skal det være en lav terskel for å tillate felling av skadegjørende rovvilt i beiteprioriterte områder.

Et element for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises tatt av rovvilt, og at skadene ser ut til å kunne fortsette. Dersom det er sannsynlig at skadene vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis. I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. De mulige fremtidige skadene må i så fall kunne oppstå innen kort tid.

Miljødirektoratet tiltrer SFIN sin vurdering av at det 15. juni forelå et stort potensial for fremtidige skader i det aktuelle området der en ulv var observert. Dette sett i lys av erfaringer fra andre situasjoner der streifende ulv har kommet inn i beiteprioriterte områder på denne tiden av året.

Andre tilfredsstillende løsninger

Det følger av naturmangfoldloven § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. I vurderingen av dette vilkåret vil prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, som blant annet følger av rovviltforskriften, av rovviltnemndenes regionale forvaltningsplaner, og Stortingets vedtak om ulvesone - veie tungt.

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalterens vurderinger knyttet til mulighetene for å sette inn andre forebyggende tiltak for å forhindre fremtidig skade av ulv, og at det i den aktuelle situasjonen ikke var andre tilfredsstillende forebyggende løsninger enn å iverksette skadefelling.

Genetisk dokumentasjon

Det lar seg ikke gjøre å holde rede på et hvert individ av ulv i den skandinaviske ulvebestanden til enhver tid, men avtalene som er inngått med svenske myndigheter om å gjensidig informere hverandre dersom DNA fra genetisk verdifulle ulver registreres, er inngått for å øke mulighetene for å skjerme slike individer fra felling. Det foreligger dog ikke noe absolutt krav om at dyret skal identifiseres med DNA før det kan åpnes for skadefelling. Men det er en føring om at det, så langt det er mulig, gjennomføres forsøk på innsamling av DNA-prøver for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling.

Det er dermed viktig at statsforvalterne gjør en vurdering av om det kan være en mulighet for å få samlet DNA og avklart genetisk status, før vedtak om felling fattes. Samtidig vil det være nødvendig å avveie ønsket om genetisk avklaring for det aktuelle individet, opp mot den tapsrisikoen som påløper ved å utsette iverksettelse av et skadefellingsforsøk. Skader påført av ulv kan eskalere raskt, hvis felling ikke iverksettes og lykkes.

Løs på drevet halsende hund

Den 13. juli 2017 kom Regjeringen med en tiltakspakke som ville gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen, i beiteprioriterte områder. Som et ledd i denne tiltakspakken ble det besluttet at myndigheten til å tillate bruk av løs, på drevet, halsende hund ved skadefelling på ulv, skulle delegeres fra Miljødirektoratet til fylkesmennene, (nå statsforvalterne). I brev av 14. juli 2017 fra Miljødirektoratet til fylkesmennene, ble myndigheten delegert med hjemmel i viltlovens § 35, tredje ledd. Statsforvalteren besitter følgelig myndighet til å gi dispensasjon for bruk av løs på drevet halsende hund til skadefelling av ulv.

Slipp av løs hund om sommeren, vil medføre en økt risiko for forstyrrelser/skade på annet vilt og beitedyr. Vi tiltrer Statsforvalterens beskrivelser av risikoer i vedtaket og mener også at de vilkår som er satt for bruken av slik hund er hensiktsmessige for å bidra til å redusere risikoen for uønskede hendelser. Det er slik vi ser det viktig at statsforvalterne har en tett oppfølging med kommuner/fellingslag som får dispensasjoner, slik at en får samlet erfaringer fra de tilfellene der løs, på drevet, halsende hund blir benyttet/sluppet løs. Det å sikre at logg fra fellingsforsøk og gps-logg fra hundepilere blir overlevert til Miljødirektoratet innen fastsatt frist, er viktig for å få samlet erfaringer med de slippene som faktisk blir gjort.

Hva angår spørsmålet fra ARV om hvorvidt kommunen har gitt dispensasjon til slipp av hund i båndtvangstiden, må dette spørsmålet rettes til den aktuelle kommunen som rette

vedkommende. Det følger av tillatelsens vilkår at kommunene må ha gitt slik dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene. Kravet om at kommunene har vurdert slipp av løs hund, vil gjelde for både hunder som er løs på drevet halsende, og for stillende hunder som ønskes benyttet løse under fellingsforsøk.

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak 15. juni 2022, samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevet og vi tiltrer i det vesentlige statsforvalteren sine vurderinger av saken. Vi finner ikke grunn til å endre Statsforvalteren sitt vedtak om *Tillatelse til skadefellingsforsøk på ulv i deler av Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset og Alvdal*, datert 15. juni 2022.

Klagerett

Vedtaket er endelig, og du/dere kan ikke klage på vedtaket.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
ALVDAL KOMMUNE	Gjelen 3	2560	ALVDAL
ENGERDAL KOMMUNE	Engerdalsveien 1794	2440	ENGERDAL
TOLGA KOMMUNE	Brugata 38	2540	TOLGA
TYNSET KOMMUNE	Torvgata 1	2500	TYNSET
RENDALEN KOMMUNE	Hanestadveien 1	2484	RENDALEN
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
Roviltnemnda i region 5	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER

Vedlegg

1 Instruks om saksbehandlingsfrister fra KLD 2013